

ՄԻԱՄՆԱԿԱՆ ՔՆՆՈՒԹՅՈՒՆ

2018

ԱՇԽԱՐՀԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆ

ԹԵՍՏ 1

Խմբի համարը

Նստարանի համարը

Հարգելի՛ դիմորդ

Խորհուրդ ենք տալիս առաջադրանքները կատարել ըստ հերթականության: Ուշադիր կարդացե՛ք յուրաքանչյուր առաջադրանք և պատասխանների առաջարկվող տարբերակները: Եթե Ձեզ չի հաջողվում որևէ առաջադրանքի անմիջապես պատասխանել, ժամանակը խնայելու նպատակով կարող եք այն բաց թողնել և դրան անդրադառնալ ավելի ուշ:

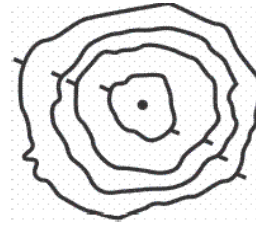
Ձեր առջև դրված թեստ-գրքույկի էջերի դատարկ մասերը ազատորեն կարող եք օգտագործել սևագրության համար: ***Թեստ-գրքույկը չի ստուգվում: Ստուգվում է միայն պատասխանների ձևաթուղթը:***

Առաջադրանքները կատարելուց հետո չմոռանաք պատասխանները ուշադիր և խնամքով նշել պատասխանների ձևաթղթում: Պատասխանների ձևաթղթի ճիշտ լրացումից է կախված Ձեր քննական միավորը:

Մաղթում ենք հաջողություն:

1 Նկարում պատկերված է.

- 1) հարթավայր
- 2) գոգավորություն
- 3) բլուր
- 4) լեռնահովիտ

2 Ո՞ր ժամային գոտին է արևելյան երկայնության $22^{\circ}30'$ և $37^{\circ}30'$ միջօրեականների միջև.

- 1) երրորդ
- 2) զրոյական կամ 24-րդ
- 3) առաջին
- 4) երկրորդ

3 Հասարակածի վրա տեղակայված երկու քաղաքների հեռավորությունը 11250 կմ է, իսկ քարտեզում՝ 45 սմ: Քարտեզի մասշտաբը կլինի.

- 1) 1 : 4 000 000
- 2) 1 : 2 500 000
- 3) 1 : 25 000 000
- 4) 1 : 40 000 000

4 Երկրի օրական պտույտի հետևանք է.

- 1) նյութերի համաշխարհային շրջապտույտը քարոլորտում
- 2) ծովային հոսանքների ուղղության շեղումը նախնական ուղղությունից
- 3) տարվա եղանակների հերթափոխը
- 4) տաք օդի վեր բարձրանալը

5 Մթնոլորտային ճնշումը կախված է.

- 1) տեղումների տեսակից
- 2) վայրի բացարձակ բարձրությունից
- 3) ամպամածությունից
- 4) վայրի բուսածածկույթից

6 Որն է տարածքի տեղումների տարեկան քանակը կախված չէ.

- 1) ծովային հոսանքների տեսակից
- 2) գերիշխող քամիների ուղղությունից
- 3) օվկիանոսների և ծովերի նկատմամբ վայրի ունեցած հեռավորությունից
- 4) օվկիանոսի ջրի աղիությունից

7 Արեգակի շուրջը պտտվելիս Երկիրը ուղեծրի հեռակետում լինում է.

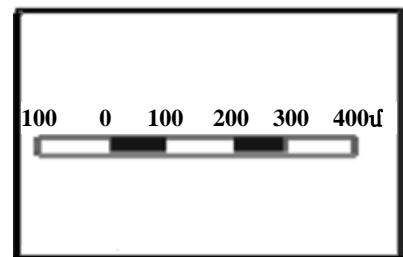
- 1) հուլիսի 5-ին
- 2) սեպտեմբերի 23-ին
- 3) հունվարի 3-ին
- 4) մարտի 21-ին

8 Մեծ Արարատ լեռան գագաթին մթնոլորտային ճնշումը 320 մմ ս. ս. է: Նույն պահին ճնշումը Արարատյան դաշտում (ծովի մակարդակից մոտ 850 մ բարձրության վրա) կլինի.

- 1) 760 մմ
- 2) 670 մմ
- 3) 431 մմ
- 4) 751 մմ

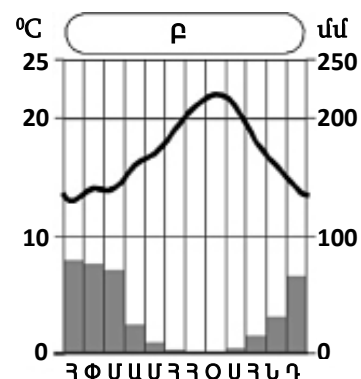
9 Նկարում պատկերված է.

- 1) գծային մասշտաբ
- 2) երկաթուղի
- 3) թվային մասշտաբ
- 4) նավթամուղ

10 Ո՞ր կլիմայական մարզում է Բ բնակավայրը.

- 1) արևադարձային չոր
- 2) մերձարևադարձային չոր
- 3) մերձարևադարձային միջերկրածովային
- 4) արևադարձային խոնավ

11

Ո՞ր ծովածոցերն են արևադարձային գոտում.

- 1) Բիսկայան և Բոտնիկական
- 2) Կալիֆոռնիական և Պարսից
- 3) Կարպենտարիա և Մեծ Ավստրալական
- 4) Սիամի և Բենգալական

12

Բարեխառն ծովային կլիման բնորոշ է.

- 1) Ավստրալիայի ծայր հարավարևմտյան մասին
- 2) Պատագոնիայի արևելյան առափնյա շրջաններին
- 3) Հյուսիսային Ամերիկայի բարեխառն գոտու արևմտյան և արևելյան մասերին
- 4) Ուրալյան լեռներից արևելք ընկած շրջաններին

13

Բնութագրումով որոշել բնական զոնան.

Այդ բնական զոնայում ձմեռը ցուրտ է, ամառը՝ տաք: Տեղումների տարեկան քանակը 400–500 մմ է: Գերակշռում է խոտային բուսականությունը: Ո՞րն է այդ բնական զոնան.

- 1) տունդրան
- 2) սավաննան
- 3) տափաստանը
- 4) անապատը

14

Ո՞ր պնդումն է սխալ.

- 1) Երկրի մագնիսական և աշխարհագրական բևեռները, հետևաբար նաև աշխարհագրական և մագնիսական միջօրեականները համընկնում են:
- 2) Գնդաձևության շնորհիվ նույն պահին Երկրի մակերևույթի տարբեր լայնություններում Արեգակի ճառագայթներն ընկնում են տարբեր անկյան տակ:
- 3) Երկրի ձգողության ուժի հետևանքով ծանր նյութերն իջել են ներքև, թեթևները՝ բարձրացել:
- 4) Երկրի ձգողական մեծ ուժի շնորհիվ օդը, մարմինները չեն հեռանում նրանից:

15

Հյուսիսային Ամերիկայի վերաբերյալ ո՞ր պնդումն է սխալ.

- 1) Մայրցամաքի հարավում՝ արևադարձային ծովամերձ շրջաններում, պասսատների ազդեցությամբ թափվում են մինչև 2500–4000 մմ տեղումներ:
- 2) Մայրցամաքի կենտրոնական մասում ձմռանը ձևավորվում է ցածր ճնշման մարզ:
- 3) Ամենաբարձր ջերմաստիճանը (+57°C) գրանցվել է Մահվան հովտում:
- 4) Մայրցամաքի արևելյան հարթավայրային շրջաններում արևելքից արևմուտք տեղումների քանակը նվազում է:

16

«Գետ – վտակներ» գույգերից ո՞րն է սխալ.

- 1) Գանգես – Բրահմապուտրա, Ինդոս
- 2) Շատ-Էլ-Արաբ – Եփրատ, Տիգրիս
- 3) Կուր – Արաքս, Ախուրյան
- 4) Վոլգա – Օկա, Կամա

17

«Հարթավայր – աշխարհամաս» գույգից ընտրել սխալը.

- 1) Հյուսիս-Գերմանական – Եվրոպա
- 2) Լենքորանի – Եվրոպա
- 3) Միջագետքի – Ասիա
- 4) Դեկանի – Ասիա

18

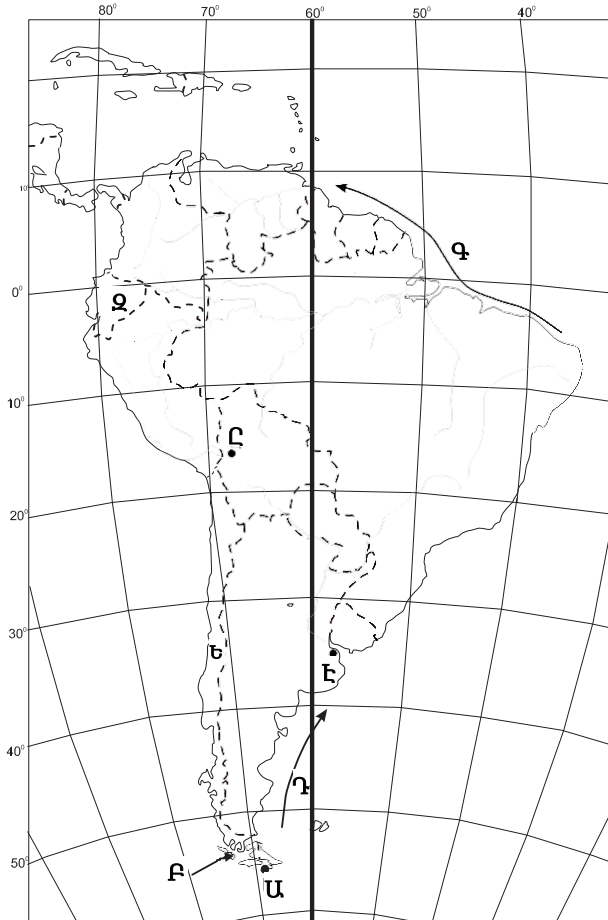
«Նեղուց – հարակից աշխարհագրական օբյեկտ» գույգերից ընտրել ճիշտը.

- 1) Բասսի – Թասմանիա կղզի
- 2) Բասսի – Քեյփ Յորք թերակղզի
- 3) Թորեսի – Առնհեմլենդ թերակղզի
- 4) Կուկի – Նոր Գվինեա կղզի

19

Քարտեզում Գ տառով նշված օվկիանոսային հոսանքն է նշված.

- 1) Բրազիլական
- 2) Պերուական
- 3) Ֆոլկլենդյան
- 4) Գվիանական

20

Քարտեզում Ը տառով նշված մայրաքաղաքն է նշված.

- 1) Ասունսիոն
- 2) Լա Պաս
- 3) Կարակաս
- 4) Բրազիլիա

21

Երկրի օրական պտույտի հետևանքով առաջանում է.

- 1) Երկրի մագնիսական բևեռների տեղափոխություն
- 2) շարժվող մարմինների շեղում նախնական ուղղությունից
- 3) տարվա եղանակների հերթափոխ
- 4) Երկրի առանցքի ուղղության շեղում

22

Աֆրիկայի վերաբերյալ ո՞ր պնդումն է ճիշտ.

- 1) Հասարակածային կլիմայական գոտում տեղումներն առավելապես թափվում են ձմռանը:
- 2) Մայրցամաքի ծայր հյուսիսային և հարավային շրջանները մերձարևադարձային գոտիներում են:
- 3) Հասարակածային կլիմայական գոտում ջերմաստիճանների տատանումների տարեկան լայնույթը ընդամենը 10° – 12° է:
- 4) Ձմռանը մերձարևադարձային գոտիներում տիրապետում են արևադարձային օդային զանգվածները:

23

Հունիսի 22-ին հարավային կիսագնդի ցանկացած վայրի համար ճառագայթների անկման անկյունը ո՞ր բանաձևով է հաշվարկվում.

- 1) $\alpha = 90^{\circ} + \varphi$
- 2) $\alpha = 90^{\circ} - (\varphi + 23,5^{\circ})$
- 3) $\alpha = 90^{\circ} - (\varphi - 23,5^{\circ})$
- 4) $\alpha = 90^{\circ} - \varphi$

24

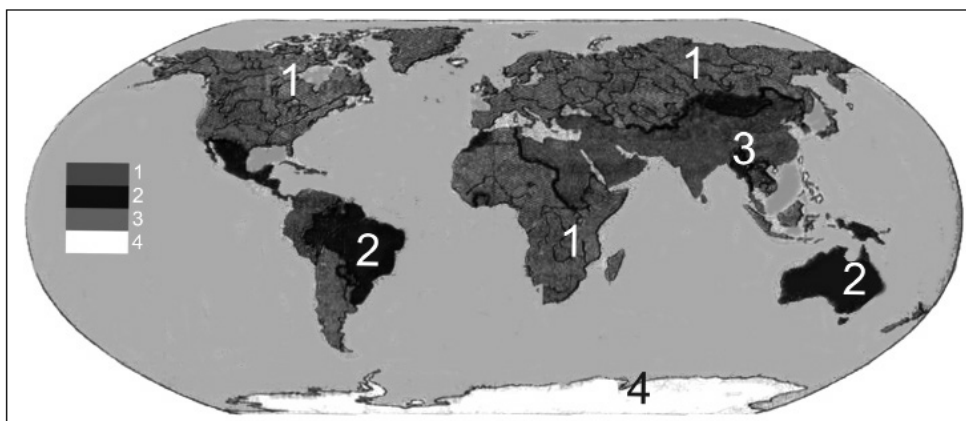
Հարավային Եվրոպա տարածաշրջանի վերաբերյալ ո՞ր պնդումն է ճիշտ.

- 1) Տարածաշրջանի ամենազարգացած երկրներն են Իտալիան և Իսպանիան:
- 2) Ժողովուրդների մեծամասնության լեզուները պատկանում են հնդեվրոպական լեզվաընտանիքի գերմանական լեզվախմբին:
- 3) Աչքի է ընկնում բնակչության բարձր բնական աճով:
- 4) Տարածաշրջանի բոլոր երկրները հանրապետություններ են:

25

Քարտեզում 3 թվով նշված են այն տարածքները, որտեղ.

- 1) անմարդաբնակ են
- 2) կանանց թվաքանակը գերազանցում է տղամարդկանց թվաքանակին
- 3) տղամարդկանց թվաքանակը գերազանցում է կանանց թվաքանակին
- 4) կանանց և տղամարդկանց թվաքանակները հավասար են

26

Ո՞ր տիպի քաղաքներին են բնորոշ անսովոր խիտ և ցածրահարկ կառուցապատումը և բարեկարգման ցածր մակարդակը.

- 1) եվրոպական
- 2) լատինամերիկյան
- 3) ամերիկյան
- 4) ասիական

27

Քաղաքային ազլումերացիաների ընդարձակման և միաձուլման հետևանքով ձևավորված ավելի հզոր ու ընդարձակ ուրբանիզացված գոտին կոչվում է.

- 1) տրանսպորտային հանգույց
- 2) տեխնոպոլիս
- 3) ուրբանիզացիա
- 4) մեգալոպոլիս

28

Բնութագրումով որոշել պետությունը.

Տարածքի մեծությամբ աշխարհի 7-րդ պետությունն է: Ըստ պետական կառուցվածքի՝ դաշնային հանրապետություն է: Աշխարհի առավել բազմազգ ու բազմալեզու պետություններից է: Այս պետությունն առաջատարներից է թեյի, մանգոյի և ադամաթզի բերքով: Ո՞րն է այդ պետությունը.

- 1) Իրանը
- 2) Հնդկաստանը
- 3) Կանադան
- 4) Ինդոնեզիան

29

Քաղաքի բնակչության թիվը 128,000 է, բնական աճի գործակիցը՝ 24 %: Մեկ տարվա ընթացքում երկիր է եկել 5485 մարդ, մեկնել՝ 3780 մարդ: Երկրի բնակչության թիվը մեկ տարի հետո կկազմի.

- 1) 132777 մարդ
- 2) 131072 մարդ
- 3) 1323780 մարդ
- 4) 1325485 մարդ

30

Ո՞ր պնդումն է սխալ.

- 1) Բնակչության թվի աճի տեմպերը բարձր են վերարտադրության երկրորդ տիպի երկրներում:
- 2) Բնակչության ցածր բնական աճը բնորոշ է զարգացած երկրներին:
- 3) Բնակչության մահացության ամենաբարձր ցուցանիշները բնորոշ են աֆրիկյան երկրներին:
- 4) Բնակչության վերարտադրության առաջին տիպին են պատկանում Ասիայի և Աֆրիկայի զարգացող երկրները:

31

Միայն մեկ երկրի հետ պետական սահման ունեն.

- 1) Մոնղոլիան և Ալբանիան
- 2) Իսպանիան և Նորվեգիան
- 3) Պորտուգալիան և Կանադան
- 4) Չիլին և Մեքսիկան

32

Ո՞ր պնդումն է ճիշտ.

- 1) Ջրաէլեկտրակայանները հիմնականում կառուցվում են հարթավայրային գետերի վրա:
- 2) Աէկներն ապահովում են աշխարհում արտադրվող էլեկտրաէներգիայի կեսից ավելին:
- 3) Ծանր գունավոր մետաղների ձուլումը կողմնորոշվում է դեպի հումքի բազաները:
- 4) Պողպատի ձուլման ձեռնարկությունները կառուցվում են գիտական կենտրոնների մոտ:

33

Թուրքական լեզվախմբի ժողովուրդներ չեն.

- 1) դազախները և ուզբեկները
- 2) տաջիկները և պարսիկները
- 3) թուրքմենները և թուրքերը
- 4) դրդըզները և ադրբեջանցիները

34

Գյուղատնտեսական հողահանդակ չէ.

- 1) անտառը
- 2) վարելահողը
- 3) արոտավայրը
- 4) խոտհարքը

35

Ո՞ր պնդումն է ճիշտ.

- 1) Արեգակնային էներգիայի օգտագործումը մեծ է հատկապես բարեխառն գոտու խոնավ շրջաններում:
- 2) Կրթությունը, գիտությունը, մշակույթը ոչ արտադրական ոլորտի ճյուղերից են:
- 3) Ներկայումս համաշխարհային էներգետիկան իր զարգացման աճիսային փուլում է:
- 4) Համաշխարհային էլեկտրաէներգիայի կառուցվածքում առաջատարը ջրաէներգետիկան է:

36

Իրանի վերաբերյալ ո՞ր պնդումն է ճիշտ.

- 1) Գյուղատնտեսության առաջատար ճյուղն անասնապահությունն է:
- 2) Երկիրը հարուստ է ջրային և անտառային ռեսուրսներով:
- 3) Հարավկասպիական դաշտավայրը երկրի ամենաչորային շրջանն է:
- 4) Երկրի կենտրոնական շրջաններում գյուղատնտեսության հիմքը ոռոգովի երկրագործությունն է:

37

Ո՞ր պնդումն է սխալ.

- 1) Գյուղատնտեսական արտադրության մեջ լավ է արտահայտված սեզոնայնությունը:
- 2) Բնակլիմայական պայմանների ազդեցությունը գյուղատնտեսության զարգացման և տարածքային կազմակերպման վրա աննշան է:
- 3) Գյուղատնտեսությունն, ի տարբերություն արդյունաբերության, ունի տարածքային համատարած տեղաբաշխում:
- 4) Գյուղատնտեսության գլխավոր արտադրության միջոցը հողն է:

38

Տրանսպորտային ցանցի զծային կոնֆիգուրացիան բնորոշ է.

- 1) ԱՄՆ-ին և Չինաստանին
- 2) Կուբային և Չիլիին
- 3) Կանադային և Ռուսաստանին
- 4) Արգենտինային և Բրազիլիային

39

Դեպի ծով ելք չունեն.

- 1) Ռումինիա և Ուկրաինա
- 2) Ավստրիա և Չեխիա
- 3) Բելգիա և Բուլղարիա
- 4) Ալժիր և Պերու

40

«Ջրանցք – պետություն» գույգերից ընտրել ճիշտը.

- 1) Քիլի – Գերմանիա
- 2) Սուեզի – Իսրայել
- 3) Պանամայի – Կոլումբիա
- 4) Կորնթոսի – Ֆրանսիա

41

Եվրոպա աշխարհամասի այս տարածաշրջանը հարուստ է անտառային և ջրային ռեսուրսներով: Տարածաշրջանի երկրները բնութագրվում են բնակչության ցածր բնական աճով, իսկ կյանքի միջին տևողությամբ աշխարհի առաջատարներից են: Հավատացյալ բնակչության հիմնական մասը քրիստոնյա բողոքականներ են: Ո՞րն է այդ տարածաշրջանը.

- 1) Արևմտյան Եվրոպան
- 2) Հյուսիսային Եվրոպան
- 3) Արևելյան Եվրոպան
- 4) Հարավային Եվրոպան

42

Գերմանիայի վերաբերյալ ո՞ր պնդումն է ճիշտ.

- 1) Գյուղատնտեսության առաջատար ճյուղը անասնապահությունն է:
- 2) Բնակչության թվով Եվրոպայում երկրորդն է՝ Ֆրանսիայից հետո:
- 3) Բնակչության բնական աճի ցուցանիշը բարձր է:
- 4) Տնտեսությունը արդյունաբերական (ինդուստրիալ) զարգացման փուլում է:

43

Ո՞ր շարքի միջլեռնային զոգավորություններն են տրված ըստ բարձրությունների աճման.

- 1) Դերջանի, Երզնկայի, Կամախի
- 2) Մշո, Մանազկերտի, Ալաշկերտի
- 3) Մշո, Բալահովտի, Խարբերդի
- 4) Երզնկայի, Կարնո, Աշկալայի

44

«Լճային զոգավորություն – ծագում» գույգերից ընտրել սխալը.

- 1) Փարվանա – մնացորդային
- 2) Ուրմիա – տեկտոնական
- 3) Վանա – տեկտոնահրաբխային
- 4) Քարի – սառցադաշտային

45

Հայկական լեռնաշխարհի կլիմայի վերաբերյալ ո՞ր պնդումն է ճիշտ.

- 1) Արեգակի ճառագայթների անկման անկյունը դեկտեմբերին կազմում է 72° – 77° :
- 2) Ամենատաք ամիսը մայիսն է:
- 3) Կլիման պայմանավորող գլխավոր գործոնը մթնոլորտի տեղական շրջանառությունն է:
- 4) Օդի առավելագույն ջերմաստիճանը $+46^{\circ}\text{C}$ է:

46

Մեծամորի ակեր միջին հաշվով տարեկան արտադրում է ՀՀ-ում արտադրվող 7,5 մլրդ կՎտ•ժ էլեկտրաէներգիայի 29 %-ը: Տարեկան որքա՞ն էլեկտրաէներգիա է արտադրում Մեծամորի ակերը.

- 1) 82 մլն կՎտ•ժ
- 2) 2175 մլն կՎտ•ժ
- 3) 820 մլն կՎտ•ժ
- 4) 2,87 մլն կՎտ•ժ

47

Ո՞ր պնդումն է սխալ.

- 1) ՀՀ բուսաբուծության մասնագիտացման կարևոր ուղղություններից է այգեգործությունը:
- 2) Չորացման շնորհիվ ՀՀ լեռնամարգագետնային հողերը դարձել են մշակովի:
- 3) ՀՀ-ում ոչխարաբուծությունը մասնագիտանում է մսակաթնաբրդատու ուղղությամբ:
- 4) ՀՀ-ում հացահատիկ մշակում են 500–2200 մ բարձրություններում:

48

Տավուշի մարզի հյուսիսի ցածրադիր հովիտներում կլիման.

- 1) չոր և խիստ ցամաքային է
- 2) չոր մերձարևադարձային է
- 3) բարեխառն լեռնային է
- 4) չափավոր ցամաքային է

49

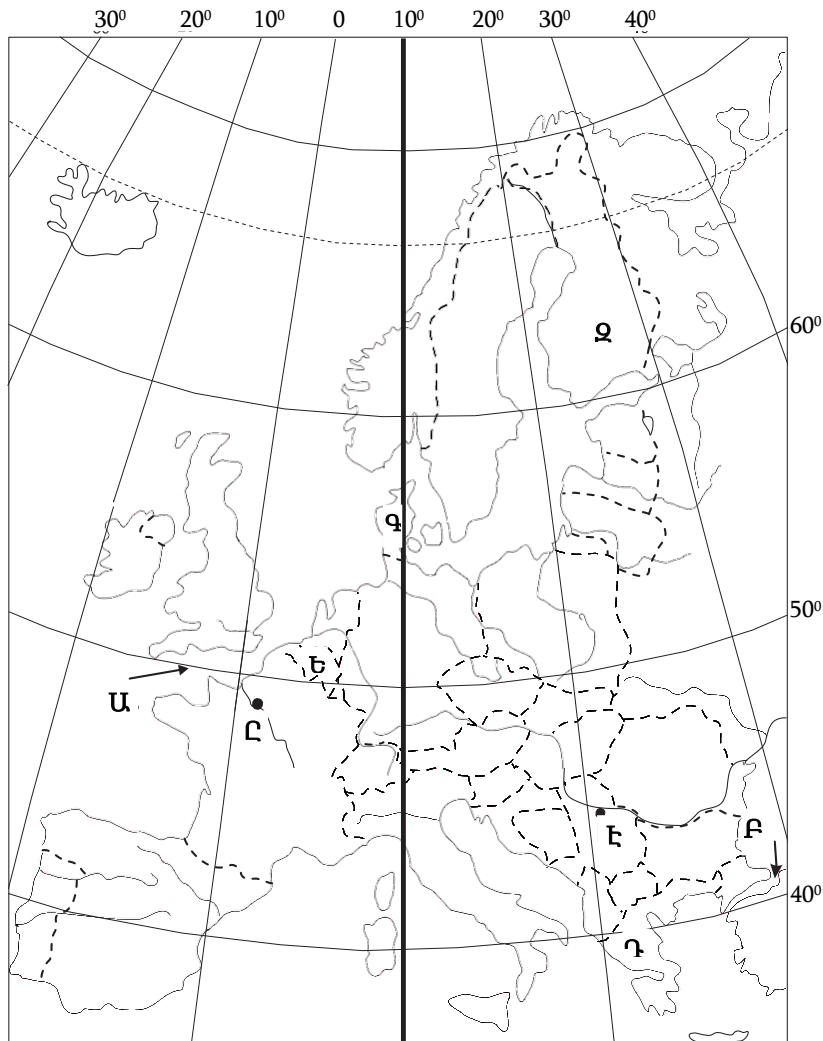
Ո՞ր լանդշաֆտն է գերակշռում Շիրակի մարզում.

- 1) լեռնատափաստանային
- 2) կիսաանապատային
- 3) անտառային
- 4) ալպյան և մերձալպյան

50

Արարատի մարզում բնապահպանական հիմնախնդիր չէ.

- 1) հողերի աղակալումը
- 2) արտեզյան ավազանների աղտոտումը
- 3) բացարձակ ոռոգման գոտի լինելու հանգամանքը
- 4) ցեմենտի արտադրման ժամանակ փոշու և այլ թափոնների առկայությունը

51

Քարտեզում Դ տառով ո՞ր թերակղզին է նշված.

- 1) Բալկանյան
- 2) Փոքր Ասիա
- 3) Պիրենեյան
- 4) Ապենինյան

52

Քարտեզում Ե տառով ո՞ր պետությունն է նշված.

- 1) Ավստրիա
- 2) Նիդերլանդներ
- 3) Բելգիա
- 4) Շվեյցարիա

53 **Քաղցրահամ ջրի պաշարներով սակավ ապահովված երկրներ են.**

- 1) Իրանը և Ավստրալիան
- 2) Բրազիլիան և Ինդոնեզիան
- 3) Ռուսաստանը և Չինաստանը
- 4) Կանադան և ԱՄՆ-ը

54 **«Ջերմոցային էֆեկտը» պայմանավորված է.**

- 1) մթնոլորտում ջրային գոլորշու և ածխաթթու գազի քանակի ավելացմամբ
- 2) Արեգակի ուլտրամանուշակագույն ճառագայթների ինտենսիվությամբ
- 3) սառցադաշտերի հալմամբ
- 4) մթնոլորտի շրջանառությամբ

55 **Ո՞ր բույսերն են որպես հումք օգտագործվում արդյունաբերության տարբեր ճյուղերում.**

- 1) տեխնիկական
- 2) կերային
- 3) դեկորատիվ
- 4) դեղաբույսերը

56 **Գրել այն հրաբուխների համարները, որոնք Աֆրիկայում են.**

1. Կամերուն	5. Դեմավենդ
2. Հեկլա	6. Կիլիմանջարո
3. Ռուիս	7. Օրիսաբա
4. Կրակատաու	8. Էրեբուս

57 **Գրել Մեծ Անտիլյան կղզեխմբին պատկանող կղզիների համարները.**

1. Հաիթի	5. Պուերտո-Ռիկո
2. Կուբա	6. Վանկուվեր
3. Ֆոլկլենդյան	7. Ճամայկա
4. Հրո երկիր	8. Վիկտորիա

58

Գրել այն ապարների համարները, որոնք ունեն հրային ծագում.

1. այրվող թերթաքար	5. խարամ
2. մարմար	6. բազալտ
3. գնեյս	7. կրաքար
4. տուֆ	8. կվարց

59

Գրել այն գետերի համարները, որոնք թափվում են Խաղաղ օվկիանոս.

1. Կոլումբիա	5. Ռիո Գրանդե
2. Ամուր	6. Միսիսիպի
3. Գանգես	7. Մեկոնգ
4. Յուկոն	8. Մուրեյ

60

Գրել այն երկրների համարները, որոնց բնորոշ է «ժողովրդագրական ճգնաժամը».

1. Թուրքիա	5. Եմեն
2. ԱՄՆ	6. Իրան
3. Կանադա	7. Լատվիա
4. Ուկրաինա	8. Սիրիա

61

Գրել Ախուրյանից սկիզբ առնող ջրանցքների համարները.

1. Կոտայքի	5. Ստորին Հրազդանի
2. Արգնի-Շամիրամի	6. Արաքսի
3. Արմավիրի	7. Շիրակի
4. Թալինի	8. Արտաշատի

62

Տրված պետությունները դասավորել խոշոր եղջերավոր անասունների գլխաքանակի նվազման կարգով.

1. Արգենտինա
2. Չինաստան
3. Հնդկաստան
4. Բրազիլիա

63

Հայկական լեռնաշխարհի տրված լճերի համարները դասավորել ըստ այն լեռների, որոնց վրա տեղակայված են այդ լճերը. Հայկական պար, Արագած, Գեղամա.

1. Գայլատու
2. Ակնա
3. Քարի

64

Որոշել ավտոտրանսպորտով կատարվող ուղևորաշրջանառությունը, եթե երկրում տարեկան փոխադրվում է 4360 ուղևոր, իսկ փոխադրման միջին հեռավորությունը 12 կմ է:

(65-66) Լեռան զագաթին մթնոլորտային ճնշումը 400 մմ է, օդի ջերմաստիճանը՝ -4° , ստորոտին՝ $+10^{\circ}$ (հաշվարկը կատարել 5° -ով):

65

Որոշել լեռան հարաբերական բարձրությունը:

66

Որոշել մթնոլորտային ճնշումը ստորոտին:

(67-68) Երկրի բնակչության թիվը 20 մլն է, քաղաքային բնակչության թիվը՝ 16 մլն, մեկ տարվա ընթացքում ծնվածների թիվը՝ 300 000.

67 Որոշել ուրբանիզացման մակարդակը:

68 Որոշել ծնելիության գործակիցը (%):

Հայկական լեռնաշխարհի վերաբերյալ տրված պնդումներից որո՞նք են ճիշտ, որո՞նք՝ սխալ.

1. Վերընթաց գոտիականությունը թույլ է արտահայտված:
2. Կարսի սարահարթում օդի ջերմաստիճանը երբեմն կարող է իջնել -40°C -ից ցած:
3. Տեղումների առավելագույն քանակը թափվում է Արևելապոնտական լեռների հյուսիսահայաց լանջերին՝ 2000–3000 մմ:
4. Տարվա տաք կեսին տիրապետում են արևադարձային օդային զանգվածները:
5. Գետերը հորդանում են առավելապես աշնանը:
6. Միջնաշխարհում տեղումների միջին տարեկան քանակը 800–1000 մմ է:

ՀՀ տրանսպորտի վերաբերյալ տրված պնդումներից որո՞նք են ճիշտ, որո՞նք՝ սխալ.

1. Ունի ներքին միասնական ավտոմոբիլային ճանապարհային ցանց:
2. Խճուղային ճանապարհային ցանցի խտությունը ցածրադիր, տնտեսապես զարգացած շրջաններում ավելի մեծ է, քան բարձրադիր լեռնային շրջաններում:
3. Գործող երկաթուղային գլխավոր մայրուղին (Այրում–Վանաձոր–Գյումրի–Մասիս–Երասխավան) ձգվում է միջօրեականի ուղղությամբ՝ հանրապետության կենտրոնական մասով:
4. Ի տարբերություն ընդարձակ տարածություններ ունեցող երկրների, բեռնաշրջանառության և ուղևորաշրջանառության աճը տեղի է ունեցել հիմնականում ոչ թե հեռավորությունների, այլ բեռների ծավալների և ուղևորների թվի աճի շնորհիվ:
5. Երկաթուղիների երկարությունը չորս անգամ գերազանցում է ավտոմոբիլային ճանապարհների երկարությանը:
6. Ռեզիլիենտային բարդ պայմանների պատճառով խողովակաշարային տրանսպորտը բացակայում է: